

Таранець Даніїл Олександрович,
курсант другого курсу ФПФПКП
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ;
Науковий керівник:

Круглова Ольга Олександрівна,
кандидат юридичних наук, доцент,
старший викладач кафедри цивільного права
та процесу Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРАВОМІРНЕ ПОЗБАВЛЕННЯ ЛЮДИНИ ЖИТТЯ

В наш час життя людини є найвищою соціальною цінністю. Цю можливість надали людині його батьки, а держава дала гарантію на нього і закріпила в нормативно – правових актах. З точки зору будь-якої особистості життя - є такою властивістю людини, яка не потребує ствердження. Там, де це право не забезпечено належним чином, годі й говорити про інші права. Однак правове забезпечення права на життя має свою історію, суспільний та індивідуальний вимір.

Це фундаментальне право припустимо розглядати у двох аспектах:

- по-перше, як право особи на свободу від будь-яких незаконних зазіхань на життя з боку держави, її представників або приватних осіб;
- по-друге, як право особистості вільно розпоряджатися своїм життям.

В наш час це право закріплене у багатьох законах. У Європі важливим документом про права людини є Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. В статті 2 Конвенції йдеться про право на життя, що вказує на визнання важливості цього права порівняно з іншими правами людини. Європейський суд з прав людини (рішення якого є обов'язковими) при тлумаченні обов'язків держави згідно зі ст. 2 Конвенції поділяє їх на негативні, та позитивні. Під негативними обов'язками держави розуміють обов'язок не перешкоджати в реалізації права, у цьому разі - не позбавляти життя. Протягом тривалого часу в аспекті ст. 2 право на життя розглядалося як питання про обставини, за яких застосування представниками держави примусу, що призводить до смерті людини, є виправданим. За загальним правилом застосування сили, у тому числі вогнепальної зброї, навіть з метою забезпечення правопорядку, становлять грубе порушення права на життя. Проте можуть існувати ситуації, коли застосування сили визнається виправданим, оскільки було «виключно необхідним». Ці ситуації стосуються самооборони або захисту інших осіб від незаконного насильства; арешту або запобігання втечі особи під час затримання на законних підставах; правомірного придушення заворушення або повстання [1].

В наш час людина може відмовитися від свого права на життя що зараз відноситься до четвертого покоління прав людини, а саме право на евтаназію. Це є не легалізоване право, але воно набирає обертів та застосовується в деяких країнах.

Розглядаючи європейські країни, ми можемо взяти за приклад Бельгію в якій право на смерть досить розповсюджене та реалізоване. 13 лютого Палата представників парламенту Бельгії офіційно схвалила закон, що дозволяє в країні дитячу евтаназію. Раніше законопроект вже отримав схвалення сенату і міністерства юстиції країни. Тепер його має підписати король Бельгії, і через 10 днів після публікації закону в офіційній пресі дитяча евтаназія в країні стане легальною. Бельгія далеко не єдина країна, яка

легалізувала право на позбавлення життя. До таких країн можна віднести: Люксембург, Нідерланди, Швеція та деяких штатах США.

Порівнюючи право на евтаназію яке знаходить свій вияв у Бельгії, то в Україні евтаназія заборонена. Поняття «евтаназія» українське законодавство не має. Стаття 27 Конституції України проголошує: «Кожна людина має невід'ємне право на життя. Ніхто не може бути свавільно позбавлений життя. Обов'язок держави – захищати життя людини. Кожен має право захищати своє життя і здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань». Тому в Україні евтаназія вважається вбивством та переслідується законом. Такий принцип зустрічається і в багатьох конституціях країн СНД [3].

Вона знаходить свій вияв у законах: в українському законодавстві, зокрема в «Основах законодавства про охорону здоров'я» (ч. 3 ст. 52) під евтаназією розуміють навмисне прискорення смерті або умертвіння невиліковного хворого з метою припинення його страждань. У Цивільному кодексі України закріплено заборону задовольняти прохання фізичної особи про припинення її життя (ч. 4 ст. 281)[2]. Також заборону евтаназія знаходить свій вияв і у кримінальному законодавстві. Умисне протиправне заподіяння смерті іншій людині визнається вбивством (ст.115 Кримінального кодексу (далі – КК) України) Загальний (простий) склад вбивства містить ч.1 ст.115 КК. Вона передбачає відповідальність за вбивство без обтяжуючих обставин, які перелічені в ч.2 ст.115 КК, та пом'якшуючих обставин, передбачених ст.ст. 116-118 КК. Вчинення вбивства за інших обтяжуючих чи пом'якшуючих обставинах, які не вказані в ч.2 ст.115 КК та ст.ст.116-118 КК, а також незалежно від мотивів та цілей, кваліфікується за ч.1 ст.115 КК [3].

Отже, спираючись на вищевказані нормативно – правові акти, можна зробити такий аналіз, що в Україні заборонено позбавляти людину життя, на відміну від Бельгії та інших країн.

Щодо права на ефтаназію, то воно суперечить вітчизняному закону та релігійним канонам. Оскільки беручи релігійне суспільство, то для них лише Бог має право позбавляти людину життя і ніхто окрім нього. Наша країна є достатньо православною за своїм віросповіданням, яке засуджує умисне позбавлення людини життя.

А також це яскраво виражене тим що наша медицина залишилась далеко в ХХ ст. беручи сучасне обладнання та відношення до своїх обов'язків що проявляють медики.

Я засуджую право на евтаназію оскільки воно лишає людину життя, хоча і за її згодою, але в супереч усім моральним та іншим канонам. Позбавляючи людину життя ніхто не замислюється над тим, що вона до останнього тримається за єдину ціль – і ця ціль «жити».

В інтернеті був проведений Всеукраїнський опит щодо розгляду ВРУ закону про право на евтаназію але він не набрав популярності, так як наша країна не готова по більшості коментарів що надійшли на цей запит. Ми взяли свій курс на євроінтеграцію, але при цьому ми не можемо навести лад в своїй країні та в самих собі. Тому ми і не готові до нових прав та до корінних змін.

Бібліографічні посилання:

1. Право на життя // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%B6%D0%B8%D1%82%D1%82%D1%8F>
2. Питання про евтаназію: «За» та «Проти» Шеховцова Л.І., к.ю.н., доцент Запорізький національний університет [Електронний ресурс]. Режим

доступу: http://web.znu.edu.ua/herald/issues/2009/urist-2-2009/files/law-2009-2_23.pdf

3. Четверте покоління прав людини в контексті взаємозв'язку правових та моральних норм/ Дар'я Крилова/Запорізький національний університет [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2017/2/6.pdf>

Лісунов Ілля Андрійович,
курсант другого курсу ФПФПКП
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:
Круглова Ольга Олександрівна,
кандидат юридичних наук, доцент,
старший викладач кафедри цивільного права
та процесу Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БЕЗ ВИНИ

Наша стаття присвячена проблемі цивільно-правової відповідальності без вини та її існування в сучасному цивільному праві. Особливістю цивільно-правової відповідальності є те, що в окремих випадках вона настає навіть за відсутності вини. Ми спробуємо розглянути цю проблему.

Цивільно-правова відповідальність — це встановлені законом юридичні наслідки за невиконання або неналежне виконання особою обов'язків, зобов'язань, що пов'язані з порушенням суб'єктивних цивільних прав другої сторони. Захист цивільних прав здійснюється в встановленому порядку загальним судом, арбітражним або третейським судом. Мета цивільно-правової відповідальності — відновлення порушених майнових прав [1]. Цивільно-правова відповідальність повинна забезпечити стабільність економічних відносин. Держава зацікавлена не в покаранні суб'єктів, а в такій поведінці особи, яка враховує інтереси суспільства та інших учасників економічного обороту. Поведінка людини є усвідомленим актом, тому досягти відповідної поведінки можна лише впливаючи на свідомість людини, встановлюючи певні рамки поведінки та забезпечуючи економічну та політичну стабільність в суспільстві [1].

Відповідно до ч. 1 ст. 614 ЦК України особа, яка порушила зобов'язання, несе відповідальність за наявності її вини (умислу або необережності), якщо інше не встановлено договором або законом), а в ч.2 ст. 1166 ЦК України закріплюється, що особа, яка завдала шкоди, звільняється від її відшкодування, якщо вона доведе, що шкоди завдано не з її вини. Таким чином, відповідальність за новим ЦК базується на принципі вини. Разом з тим, законом чи договором може бути встановлено інше, тобто допускається відповідальність і за відсутності вини.[1] Цивільний Кодекс визначення вини не дає, в ньому зазначені лише її форми та встановлюється, що особа, яка є невинною може це довести тим, що вона додержувалась всіх вимог зобов'язання. З цього робимо висновок, що вина в цивільному праві це невиконання всіх вимог особи, які від неї залежали, для належного виконання зобов'язання та для запобігання шкоди.

Те, що в окремих випадках вона настає навіть за відсутності вини відрізняє цивільну відповідальність від кримінальної та адміністративної.